



Krajowy Sekretariat Nauki i Oświaty NSZZ „Solidarność”

National Secretariat of Science and Education of NSZZ „Solidarność”

Warszawa, 4 grudnia 2025 r.

L.dz. KSNiO/KSOiW/264w/2025

Szanowny Pan Minister

Dariusz Salamończyk

Zastępca Szefa Kancelarii

Sejmu

Dot.: SPS-III.020.348.6.2025

Opinia Krajowego Sekretariatu Nauki i Oświaty NSZZ „Solidarność” w sprawie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o finansowaniu zadań oświatowych

Krajowy Sekretariat Nauki i Oświaty NSZZ „Solidarność” wyraża zdecydowany sprzeciw wobec projektowanych zmian w systemie finansowania zadań oświatowych. W naszej ocenie proponowane rozwiązania mogą w istotny sposób zachwiać stabilnością funkcjonowania szkół i placówek, pogorszyć warunki pracy nauczycieli oraz obniżyć jakość edukacji dostępnej uczniom. Projekt niesie poważne ryzyka systemowe, finansowe, organizacyjne i społeczne, a jego przyjęcie może doprowadzić do trwałej destabilizacji oświaty.

Zgodnie z projektowanymi zmianami w art. 33 ust. 3 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych, w przypadku nowo tworzonego przedszkola, innej formy wychowania przedszkolnego, szkoły lub placówki, o której mowa w art. 2 pkt 6–8 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2025 r. poz. 1043, z późn. zm.), obowiązek przekazania danych do systemu informacji oświatowej (jako spełnienie warunku otrzymania przez nie dotacji) będzie miał zastosowanie – tak jak miało to miejsce przed wprowadzeniem zmian ustawą z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego – po rozpoczęciu działalności przez przedszkole, inną formę wychowania przedszkolnego, szkołę lub placówkę.

Oznacza to znaczące wydłużenie okresu karencji w finansowaniu, które w praktyce może zniechęcać do zakładania nowych jednostek, hamować rozwój oferty edukacyjnej oraz ograniczać dostępność usług oświatowych, zwłaszcza w gminach o mniejszej liczbie placówek. Rozwiązanie to pozostaje w sprzeczności z deklarowanym przez państwo celem zapewnienia powszechności i równości dostępu do edukacji. Jednocześnie projektowana zmiana nie rozwiązuje problemu szkół i placówek, które rozpoczęły działalność pomiędzy 16 czerwca a 30 września 2025 r., a nie otrzymują w tym roku dotacji- dla nich pierwszym rokiem budżetowym jest *de facto* rok 2026.

Dodatkowo, wprowadzenie limitu wzrostu dotacji do maksymalnie 3% oznacza realne obniżenie poziomu finansowania oświaty, szczególnie w warunkach rosnących kosztów funkcjonowania placówek, inflacji oraz potrzeby zapewnienia konkurencyjnych wynagrodzeń pracownikom. Tak znaczne ograniczenie może prowadzić do: trudności w terminowej wypłacie wynagrodzeń, redukcji zatrudnienia i nadmiernego obciążenia pracą pozostałych nauczycieli, zmniejszenia liczby godzin dydaktycznych i ograniczenia zajęć dodatkowych, łączenia klas i grup, co bezpośrednio przełoży się na obniżenie jakości nauczania oraz rezygnację z inwestycji w środki dydaktyczne, infrastrukturę oraz doskonalenie zawodowe.

Projekt zakłada również funkcjonowanie dwóch równoległych systemów finansowania, co znacząco zwiększa złożoność rozliczeń i ryzyko błędów. Dodatkowe obowiązki sprawozdawcze i kontrolne nakładane na dyrektorów oraz organy prowadzące nie są wspierane odpowiednimi narzędziami ani środkami finansowymi. W praktyce doprowadzi to do wzrostu biurokracji i obciążeń administracyjnych, a część tych zadań może zostać przeniesiona na nauczycieli, co jest sprzeczne z ich podstawową rolą dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą.

Szczególnie niepokojące są konsekwencje proponowanych zmian dla przedszkoli niepublicznych, szkół dla dorosłych oraz placówek prowadzących kształcenie zawodowe w formach pozaszkolnych. Ograniczenie płynności finansowej, połączone z dodatkowymi wymogami dokumentacyjnymi, może skutkować wzrostem opłat dla rodziców i słuchaczy, redukcją etatów, a nawet likwidacją części placówek. W konsekwencji ucierpi różnorodność oferty edukacyjnej oraz dostęp do kształcenia ustawicznego, które ma kluczowe znaczenie dla rynku pracy i rozwoju kompetencji dorosłych.

Projekt nie zapewnia również mechanizmów gwarantujących stabilne i przewidywalne finansowanie zadań oświatowych. Brak jasnych zasad oraz nieprecyzyjne sformułowania mogą prowadzić do sporów interpretacyjnych między szkołami a samorządami, a w efekcie negatywnie wpływać na organizację pracy placówek i ciągłość realizacji ich zadań statutowych.

Podsumowując, KSNiO NSZZ „Solidarność” ocenia, że projekt ustawy w obecnym brzmieniu stanowi zagrożenie dla stabilności finansowej systemu oświaty, warunków pracy nauczycieli oraz jakości kształcenia. Może prowadzić do redukcji miejsc pracy, ograniczenia dostępności usług edukacyjnych, wzrostu obciążeń dla rodziców i pogorszenia warunków funkcjonowania szkół i placówek. Zwracamy się o dokonanie głębokiej korekty projektu lub jego jednoznaczne odrzucenie. Zmiany w systemie finansowania edukacji powinny być poprzedzone rzetelną analizą, szerokimi konsultacjami społecznymi oraz uwzględnieniem realnych potrzeb pracowników oświaty, uczniów, rodziców i samorządów.

Z poważaniem

*Przewodniczący
KSNiO NSZZ „Solidarność”*


dr Waldemar Jakubowski